

# МОВОЗНАВСТВО І ГЛОТТОДИДАКТИКА

## Формування соціокультурної компетентності студентів у процесі вивчення української мови як іноземної

Світлана Драбант

Щецинський університет, Щецин – Польща  
[svitlana.drabant18@gmail.com](mailto:svitlana.drabant18@gmail.com); <https://orcid.org/0009-0002-7173-9462>

## Kształtowanie kompetencji społeczno-kulturowych studentów w procesie nauki języka ukraińskiego jako obcego

Switłana Drabant

Uniwersytet Szczeciński, Szczecin – Polska

**STRESZCZENIE.** Artykuł poświęcony jest rozwojowi zarówno kompetencji językowych, jak i kulturowych w procesie nauczania języka ukraińskiego jako obcego. Nauczanie języka obcego przez pryzmat dorobku kulturowego oraz w ujęciu antropocentrycznym sprzyja rozwojowi współczesnej psycholingwistyki, a także wiąże się z poznawaniem świata i rzeczywistości. Jednocześnie podejście to funkcjonuje jako zasada nauczania języka „dla człowieka” – ukierunkowana na jego lepszą adaptację i skuteczną komunikację – wspiera motywację oraz rozwój postaw humanistycznych. Powszechnie uznaje się, że język stanowi istotne narzędzie dyplomacji kulturowej oraz nawiązywania relacji międzyludzkich. Kształtowanie kompetencji socjokulturowej u studentów obejmuje m.in. prowadzenie dialogu na temat kultury, tradycji, kontekstu historycznego, współczesnych tendencji w procesach artystycznych, a także realiów życia codziennego i obyczajowości. Aspekt socjokulturowy w nauczaniu języka ukraińskiego zakłada zatem opanowanie języka nie tylko jako systemu reguł, lecz również jako narzędzia poznania kultury, tradycji oraz mentalności narodu ukraińskiego.

**Słowa kluczowe:** język ukraiński jako obcy, kompetencja socjokulturowa, motywacja do nauki języka obcego, aspekt socjokulturowy, współczesna psycholingwistyka, proces edukacyjny

## Developing sociocultural competence in students during the process of teaching Ukrainian as a foreign language

Svitlana Drabant

University of Szczecin, Szczecin – Poland

**ABSTRACT.** The article is devoted to the development of both linguistic and cultural competencies in the process of learning Ukrainian as a foreign language. Teaching a foreign language through the prism of cultural heritage and from an anthropocentric perspective fosters the development of modern psycholinguistics and is closely linked to understanding the world and reality. At the same time, it functions as a principle of language learning oriented toward the individual, facilitating better adaptation and communication while supporting both motivation and the development of humanistic values. It is recognized that language also functions as a tool of cultural diplomacy, promoting interpersonal and intercultural connections. Developing students' sociocultural competence involves dialogue-based discussions of culture, traditions, historical context, contemporary trends in the arts, and the realities of everyday life. The sociocultural aspect of learning the Ukrainian language involves mastering the language not merely as a system of rules, but as a means of understanding the culture, traditions, and mentality of the Ukrainian people.

**Keywords:** Ukrainian as a foreign language, sociocultural competence, motivation to learn a foreign language, the sociocultural aspect, modern psycholinguistics, the educational process

### Вступ

Українська мова виступає ключовим чинником формування української ідентичності та фундаментом національної самосвідомості. Очевидно, що в умовах повномасштабного вторгнення її сприйняття й функціонування у світовому просторі зазнали помітних змін. Популярність української мови за кордоном зростає. З одного боку, мова виступає чинником солідарності, з іншого – символом національної стійкості та засобом популяризації України у світі. „Зміцнення статусу української мови в Україні та за кордоном – один з найбільших викликів сьогодення”, – про це на Європейському форумі української діаспори „Новий Сад 2024” зазначив Уповноважений із захисту державної мови Тарас Кремень [Kremen 2024]. Світ активно вивчає українську, підтримує українські ініціативи, що демонструє зростання її міжнародного значення та зацікавленість. Під час війни українська мова стала потужним символом спротиву, боротьби та свободи, набувши популярності у світі, а всередині країни спостерігається “лагідна українізація”, перехід російськомовних на українську та зміцнення її як державної мови, що відбивається в розмовних клубах, фемінітивах та підтримці діаспори, хоч

це інколи й супроводжується інформаційними атаками. Загалом, війна перетворила українську мову зі засобу спілкування на потужний культурний, політичний та ідеологічний інструмент, що об'єднує націю та привертає увагу світу до України.

### Соціокультурні аспекти проблеми

Українська мова є невіддільним атрибутом української державності, ознакою ідентичності, громадянської позиції, національної свідомості. Водночас станом на 2026 рік українська мова й культура активно представлені в багатьох країнах світу завдяки розширенню діаспори та діяльності державних і громадських інституцій. За кордоном під час війни українська мова набуває подвійного статусу – практичного засобу комунікації та символу національної ідентичності.

Паралельно зростає інтерес іноземців до вивчення української мови, що сприяє появі курсів, культурних подій та освітніх програм. Зокрема, у 2025 році питання викладання української мови як другої іноземної в польських школах активно обговорювалося на зустрічі міністра освіти і науки України Оксена Лісового та його першого заступника Євгена Кудрявця з міністеркою національної освіти Республіки Польща Барбарою Новацькою та послом України в Польщі Василем Боднарем [Mozhlyvosti dlia ukrainskykh uchniv... 2025].

Велика українська діаспора активно підтримує поширення мови через школи вихідного дня, культурні події та медіапроекти. „Ми починаємо позиціонувати українську як іноземну мову з потенціалом світової. Це вже не оборонна стратегія, а проактивний крок у напрямку розширення її присутності”, – зауважив Павло Левчук, лінгвіст, науковий працівник Інституту славістики Польської академії наук [Levchuk 2025].

Платформа для вивчення мов Duolingo повідомила, що найбільшим трендом 2022 року на її ресурсі стала українська мова, залучивши понад 1,3 мільйона нових слухачів. Згідно зі звітом Duolingo, серед мотивів вивчення української мови з'явилася нова, нетипова для мовної освіти причина – солідарність із Україною. Попит на українську мову стрімко зріс у перші тижні після початку війни, досягнувши максимальних показників наприкінці березня 2022 року, і зберігався на стабільному рівні до завершення року [Vyvchennia ukrainskoi... 2022]. Після початку повномасштабного вторгнення українську мову на знак солідарності з українською нацією активно почали вивчати громадяни країн, які приймали біженців, зокрема понад 1,3 млн користувачів у світі. Здебільшого українську мову часто вивчали за кордоном задля допомоги українцям, які шукали прихисток під час

війни. Курси вивчення української мови були організовані і в Щецинському університеті. Ще один університетський проєкт – „Мовний SOS. Розмовник українсько-польсько-англійсько-німецький” – посібник, який містив базову лексику та сприяв швидшій адаптації українців і порозумінню з іноземцями. Станом на кінець 2025 року інтерес іноземців до вивчення мови залишається високим як жест підтримки України. Отже, мова виступає не тільки як маркер ідентичності, а також як засіб культурної дипломатії.

**Метою статті** є комплексне обґрунтування значущості формування соціокультурної компетентності під час опанування української мови як іноземної, визначення її змісту та структурних елементів, а також окреслення ефективних методів і засобів, що сприяють розвитку в студентів уміння розуміти культурні особливості носіїв мови та успішно діяти в міжкультурному просторі.

Представлення України через культуру та мову – це не лише самопрезентація, а й протистояння російській пропаганді, пошук нових сенсів, формування простору довіри та співпраці. Культурологічний підхід в освіті – це спосіб організації освітньої діяльності, заснований на використанні комплексу засобів та методів, що сприяють практичній реалізації змісту освітньої діяльності та створенню спеціальних педагогічних умов, орієнтованих на розгляд студента як суб’єкта культури та збагачення його знань культурними цінностями та принципами культурної поведінки. Водночас цей підхід базується на засадах вивчення мови в контексті діалогу культур. Завдяки такому підходу формується соціокультурна компетентність – здатність людини ефективно взаємодіяти з представниками інших культур, розуміти їхні цінності, традиції, норми поведінки та мовні особливості. Безперечно, це є частиною культурної дипломатії, промоції України світі. Відродження та розвиток українознавчих традицій за кордоном сприяє утвердженню славних традицій попередників, налагодженню наукового діалогу та новому баченню перспектив міжкультурного обміну.

Соціокультурна компетентність розглядається як одна з основних практичних цілей навчання іноземної мови, що припускає оволодіння мовною та пізнавальною компетенцією. Головними компонентами її є знання, уміння, ставлення до культурних фактів та навички, що передбачають подолання стереотипів та вміння вирішувати соціокультурні конфлікти. Велику роль відіграє також вибір стилю спілкування, використання технологій (різні подкасти, ситуативні задачі тощо). Отже, соціокультурний аспект у вивченні української мови передбачає опанування мови не просто як системи правил, а як засобу пізнання культури, традицій та менталітету українського народу.

Соціокультурний аспект вивчення української мови – це система методологічних орієнтирів. Цілеспрямоване використання такого підходу щодо

викладання української як іноземної слід впроваджувати вже з початкового етапу навчання, тобто зі вступного фонетичного курсу, адже норми наголошування слів теж є частиною мовної культури нації. Використання казок і прислів'їв становить дієвий засіб формування соціокультурної компетентності, адже вони відображають моральні норми, цінності та культурний досвід спільноти. Казки демонструють зразки соціальної поведінки, тоді як прислів'я стисло передають життєві настанови, сприяючи засвоєнню етичних принципів і розвитку комунікативних умінь. Уважаю, що такий підхід не тільки підвищує інтерес до вивчення української мови, а й забезпечує розуміння життя нації. Реалізація соціокультурного підходу відкриває низку можливостей, відповідає вимогам часу і сучасного суспільства, має значні переваги в осмисленні явищ культури українського народу в дзеркалі його мови. Такий підхід у вивченні іноземної мови має давні корені. Відлуння знаходимо ще в античній літературі, адже викладання класичних мов завжди супроводжувалося культурологічними коментарями. Актуальність упровадження культурологічного підходу до вивчення іноземної мови засвідчена в фундаментальних працях Вільгельма фон Гумбольдта (*Über die Verschiedenheit des menschlichen Sprachbaues, Einleitung zum Kawi-Werk*) та Івана Огієнка (*Історія української літературної мови, Наука про рідномовні обов'язки*), які наголошували на нерозривному зв'язку мови з духовною культурою народу. Згодом цей підхід був розвинений у творчому доробку Олександра Потебні, котрий розглядав мову як носій національного світогляду та колективної пам'яті. Ідеї культурологічного підходу до вивчення іноземної мови простежуються у педагогічній спадщині Василя Сухомлинського, який наголошував, що мова є невіддільною частиною духовного світу людини та засобом прилучення до культури народу. Ці ідеї легко інтегруються в сучасну методологію викладання іноземних мов, де мова розглядається не лише як система, а як культурний код.

У сучасній лінгводидактиці соціокультурний підхід розглядається як один із провідних напрямів навчання української мови іноземців. Його сутність полягає в тому, що опанування мови відбувається через занурення в культуру, цінності, традиції та соціальні норми українського суспільства. Цей підхід активно обґрунтовують і розвивають такі дослідники, як Анна Будзяк, Анна Ковальська, Ірина Голубовська, Лариса Масенко, Людмила Мацько та ін. На думку Людмили Мацько, „мова і культура – ці два знакові коди на взаємоперетинах і зв'язках детермінували появу нової лінгвістичної науки – лінгвокультурології” [Matsko 2009: 357]. Адже „мова, виступаючи найважливішим засобом актуалізації і функціонування людської культури, з одного боку, за допомогою лексико-граматичної форми фіксує і зберігає різні культурні феномени, а з іншого, сприяє їх трансляції, передачі, діалогу з носіями культури” [Sariieva 2011: 37].

Отже, соціокультурний компонент у вивченні іноземної мови має тривалу історію і водночас сучасні наукові праці підтверджують перспективність та значущість цього підходу. Зокрема Анна Будзяк з Ягеллонського університету (Краків) досліджує українські кулінарні лексикокультури в україністичній дидактиці [Budziak 2024]. Вагомим є творчий внесок Б. Зінкевич-Томанек, яка суттєво вплинула на розвиток методики викладання української мови в Польщі. У розвитку соціокультурної компетенції важливу роль відіграє подання максимально об'єктивної інформації, застосування порівняльного підходу під час аналізу окремих мовних явищ, а також організація іншомовної взаємодії студентів з оточенням. М. Рудик зі Щецинського університету в статті *Українська тематика в польських медіа у час російсько-української війни* аналізує популярність українського контенту в інформаційному просторі в Польщі, рефлексії та фіксування наративу про війну, фейкові новини та вплив російської пропаганди, адже це теж впливає на формування соціокультурної компетентності академічної спільноти [Rudyk 2024].

Мова є важливим елементом культури нації. Сьогодні вже немає жодних ілюзій стосовно значення мови для забезпечення політичної, ідеологічної та економічної експансії. Окрім того, в історії є чимало прикладів про те, як провідні держави світу ревно дбали про поширення своїх мов за кордоном, бо мова є знаряддям державної політики.

Формування соціокультурної компетенції передбачає розвиток знань, умінь і особистісних якостей, що забезпечують успішну комунікацію в міжкультурному середовищі, включно з умінням розуміти традиції та цінності інших народів і репрезентувати власну культуру. Досягти цього можна шляхом використання країнознавчих матеріалів, автентичних джерел, проектної діяльності та дискусійних форм роботи, які сприяють формуванню толерантності, здатності до рефлексії та адаптивних навичок. Культурно зумовлені елементи проявляються на всіх рівнях мовної системи. Розвиткові соціокультурної компетенції сприяє також лінгвокраїнознавче наповнення, яке передбачає низку аспектів, а саме:

- 1) інтеграцію мови та культури: вивчення лексики, граматики поєднується з культурними реаліями, ідіомами, народними звичаями;
- 2) пояснення мовних запозичень та порівняння ідіом, адже такі одиниці демонструють подібність, спільні способи осмислення та опису реальності у двох мовах (подібність з польською може пояснюватися спорідненістю мов, спільними історичними витоками або територіальною близькістю): *jakoby wilkowi w gardziel // наче вовкові в пащу; pod pięść nie włożyć // під руку не потрапляти; pluje nam w oczy // плює нам у вічі; rozdzierał w nim dawne rany // ятрились давні рани;*
- 3) розриття особливостей міжмовної омонімії та культурної інтерференції, яка проявляється в ситуаціях, коли слово в одній мові зовні

подібне до слова в іншій, але належить до іншого соціального чи культурного контексту. Такі явища ускладнюють процес опанування мов і нерідко стають причиною помилок. Найпоширеніші приклади цього типу: *dywan* (килим, а не диван), *prosto* (прямо, а не просто), *zarotnieć* (забути, а не запам'ятати);

- 4) фразеологізми та стійкі вирази: ідіоми, крилаті вислови, прислів'я, приказки, що несуть культурний код (наприклад, *козацькому роду нема переводу, воля дорожча за життя, голод не тітка, як дві краплі води, народився в сороці*) [Paziak 1989];
- 5) комунікативну спрямованість: головна мета – навчити студентів вільно спілкуватися в реальних ситуаціях (навчання, побут, культура);
- 6) практичні завдання: використання вправ, що моделюють реальні комунікативні ситуації, роботи в парах, опису об'єктів, слухання автентичних текстів;
- 7) розвиток всіх видів мовленнєвої діяльності: читання, аудіювання, усне та писемне мовлення, збагачення словникового запасу та культурного світогляду;
- 8) знайомство з українським етикетом: форми привітання, звертання („пане / пані”), пошанування, правила ввічливості в різних ситуаціях;
- 9) використання офіційного туристичного порталу України для ознайомлення з регіональними особливостями, зокрема, з топонімами, адже назви міст, річок, гір, сіл та ін. часто є носіями культурних образів і відображають глибинні пласти української ментальності (*Покровськ, Покровка, Київ, Дніпро, Карпати, Львів, Одеса, Хрещатик*).

Дидактичний матеріал слід підбирати відповідно до змісту реальних фактів та їх значення для української та світової культури. Важливо також продемонструвати правила соціальної поведінки українців, показати їх культурну еволюцію та історичний досвід, розкрити чинники, що впливають на вибір словесної формули в конкретній ситуації спілкування (вік, стать, соціальний статус, комунікативні умови, характер взаємин та ін.). Важливо, аби тексти були різножанрові та містили інформацію про культурні пам'ятки світового значення.

На початку викладання курсу української як іноземної мови зазвичай питаю про те, які асоціації пов'язані з Україною та з українською мовою. Ці асоціації можуть бути кардинально різними та абсолютно унікальними: хтось розповідає про сучасні події в Україні, хтось про поїздку в Україну чи про спілкування з українцями в Польщі, хтось – про пісні, музику, кухню. Тобто обов'язково має бути асоціація, що допомагає сприймати мову не тільки як граматичну категорію, набір слів і правил, а як відповідне середовище з набором емоцій, смаків, звуків, і обов'язковим є позитивний компонент, що пов'язаний з мотивацією, яка базується на позитивних відчуттях, набутті де-

яких навичок, що додають впевненості, підвищують багатофункціональність особистості, формують особисту свободу. Інтегративна мотивація сприяє розширенню міжкультурних зв'язків. Такий підхід спрямований на вивчення феноменів мови з урахуванням інтересу слухачів, індивідуальних особливостей, а також духовних цінностей, національно специфічних, зафіксованих колективною свідомістю та мовою певного етносу знань, представлених у вигляді концептів. „Реалізація зазначеного підходу відбувається від фактів культури до фактів мови, що, в свою чергу, вибудовує нову парадигму досліджень: культура – мета, мова – засіб навчання” [Kostrysia 2017: 44].

Викладання іноземної мови потребує міждисциплінарної інтеграції і зорієнтоване на розвиток духовно й культурно багаті особистості. Результат такого підходу – соціокультурна компетентність, що забезпечує можливість орієнтуватися в соціокультурних маркерах автентичного мовного середовища, соціокультурної освіти в будь-яких сферах. Іноземна мова – це інструмент пізнання світової культури, національних культур. З іншої сторони, мова – це динамічний конструкт. Семантика окремих слів, наприклад, бавовна, пташка, байрактар, джавелін, хаймарс, зазнала змін. Під впливом сучасних подій змінилися частотність та контекст вживання, тому важливо формувати оновлені інтерпретації та виокремлювати культурологічну інформацію з мовних одиниць, які найяскравіше відображають національні особливості культури в різних сферах комунікації та типових ситуаціях. Такі марковані слова, як вишиванка, паляниця, сало, борщ та інші, репрезентують українську ідентичність [Kotsura 2015]. І хоча страва *борщ* є важливим елементом не тільки української національної кухні, все ЮНЕСКО в липні 2022 року внесла український борщ до Списку нематеріальної культурної спадщини [Ukrainiskyi element... 2022]. У польській мові є прислів'я *tani jak barszcz* (*дешевий, як борщ*). Українські господині жартують, що це прислів'я для них не є актуальним. Таке спостереження, ілюструє, як мовна картина світу (фразеологізми) іноді вступає в конфлікт із позамовною дійсністю. Прислів'я *tani jak barszcz* виникло, коли борщ був найпростішою селянською стравою, що готувалася з доступних, часто дикорослих інгредієнтів (як-от борщівник) або базової городини. У лінгвокраїнознавстві важливо пояснити, що фразеологізми – це „законсервована” історія. Те, що колись було символом бідності, сьогодні стало частиною гастрономічного бренду. Цікавими є лексеми вареники/пирог. І хоча ці страви є характерними як для української, так і для польської кухонь, все ж вони можуть стати причиною як вербального, так і культурного нерозуміння. Українська ідіома як *вареник в маслі* відповідає польській *jak pączek w masle*. Можна багато говорити про „смачні” українські традиції, бо з цим пов'язані і фразеологізми, і скоромовки: *з перцем чи не з перцем, аби з добрим серцем, хай буде гречка, аби не суперечка, кропивницькі паляниці зі смаком полуниці продаються у крамниці біля Укрзалізниці*

чи *паляниця* – *хлібові сестриця*. Окрім того, варто звернути увагу студентів, що в польській мові немає аналога слова *паляниця* і немає дослівного перекладу цього слова. Як символ української культурної ідентичності це слово з 2013 року з'явилося на поштових марках. Сьогодні маємо багато мемів зі словом *паляниця*. Нацбанк України викарбував монету „Все буде паляниця”, під такою ж назвою вийшла антологія сучасної української фантастики. Вивчення безеквівалентної лексики (наприклад, *толока*, *вишиванка*, *калина*, *бориц* *гопак*, *вечорниці*, *чобітки*, *вінок*, *рушник*) є ключем до розуміння національної ідентичності. Такі допомагають іноземцям глибше зрозуміти український менталітет, а українцям – краще усвідомити власну культурну унікальність.

Вишиванка є важливим елементом української культури, що має не лише етнокультурне значення, а й виконує функцію сучасного модного атрибуту, поєднуючи традицію з актуальними тенденціями та стилістичними практиками. Думаю, що кожен, хто вчить українську мову, розуміє це слово вже на початку опанування мовою. І хоча питання українізмів у світі ще, на жаль, мало досліджене, але деякі з них уже стали дуже популярними, зокрема *паляниця*, *бориц*, *степ*, *гопак* та інші. Варто згадати про феномен *Щедрика*, який підкорив мільйони. Композиція і сьогодні є культурним кодом, який об'єднує українців та знайомить світ із традиціями України, сприяючи її культурній дипломатії. А слово „щедрик” походить від *щедрий*, означає *плідний* і є скороченням від обрядових пісень *щедрівок*, що співають на Щедрий вечір (Новий рік), вітаючи дім зі злагодою та добробутом.

Важливим маркером української ідентичності є активне висвітлення постатей відомих українців у світовому інформаційному просторі: письменників, художників, учених, спортсменів, сучасних героїв. Такі історії надихають. Безперечно, окремі прізвища знайомі студентам. Найпопулярніше з них – Шевченко. Як національний символ українськості, Шевченко сьогодні є в центрі нового інтернет-жанру – мемів. Окреслення образу Тараса Шевченка в інтернет-мемах – це процес інтерпретації та переосмислення постаті поета в сучасному цифровому дискурсі, де традиційні уявлення про нього поєднуються з елементами гумору, іронії та культурної актуалізації. Популярними є зображення Шевченка на Майдані, на фоні палаючої Москви, у формі ЗСУ та інші. Безперечно, важливим є осучаснення постаті Тараса Шевченка як національного пророка та втілення боротьби за волю України, тому слід презентувати феномен Шевченка через найвідоміші цитати: „Борітеся – поборете”, „Свою Україну любіть”, „В своїй хаті своя й правда, і сила, і воля”.

Ефективним інструментом, який сприяє розвитку соціокультурної компетентності при вивченні української мови як іноземної, є використання інтернет-мемів. Мем як елемент цифрової культури поєднує лаконічність, гумор, інтертекстуальність і візуальність, що робить його зручним для за-

своєння мовних одиниць у природному, контекстуалізованому середовищі. Українські інтернет-меми періоду повномасштабної війни постають як специфічний різновид цифрової комунікації, що поєднує гумор, іронію, сатиру та елементи народної творчості. Вони виконують не лише розважальну, а й важливу соціальну, психологічну та культурну функції, стаючи інструментом колективної рефлексії та символічного спротиву. Мемі охоплюють широкий спектр тем. Найпопулярнішими є мемі з лексемами *бавовна*, *палляниця*, *тривога*, *піксель*, привітання „Доброго вечора. Ми з України” та ін. [ArmiiaInform... 2022].

Сьогодні маємо формувати позитивний імідж України у світі, руйнувати певні стереотипи. Звичайно, війна – це катастрофа, спричинена людиною, але навіть у такі важкі часи формується національна спадщина і свідомість. Українці через мистецтво та творчі практики демонструють собі й світові, що навіть у складних обставинах зберігається простір для краси, відваги та оновлення. Художня діяльність водночас слугує засобом представлення українського культурного бренду на міжнародній арені та інструментом просування й захисту національних інтересів. Варто зауважити популярність українських пісень, що поєднують сучасні та етнічні мотиви (стрілецька пісня „Ой у лузі червона калина”, пісні гурту Калуж Оркестра, The Dooh, TaRuta, Onuka та ін. Сакральні фольклорні жанри стають популярними і в українському кіно. Використання пісенного матеріалу робить навчальний процес більш динамічним і привабливим, поєднуючи мовне засвоєння з емоційною пам’яттю та підсилюючи мотиваційний компонент навчання.

Важливим інструментом культурної дипломатії, формування позитивного іміджу держави є також презентація культури через модні тенденції, які привертають увагу до України. Польський бренд Medicine, який створює артколекції одягу й аксесуарів за мотивами картин всесвітньо відомих і вітчизняних художників, випустив колекцію одягу, натхненну творчістю української мисткині Марії Примаченко.

Нова колекція – це можливість познайомитися з народним мистецтвом однієї з найпопулярніших українських художниць. Вона стала відомою завдяки картинам із зображенням міфічних мотивів українського фольклору, а сам Пабло Пікассо був у захваті від її мистецтва, – читаємо на сторінці Medicine в Instagram. – Мисткиня переважно використовувала світлі та насичені барви, які надавали її картинам неповторного стилю. Завдяки цьому одяг із нової колекції Medicine вирізняється унікальною кольоровою гамою та символікою, характерною для творчості цієї художниці [Ostapenko 2023].

Для студентів-іноземців, які мають відповідний рівень знань із української мови, цікавими можуть бути заняття, що імітують культурні заходи:

заочні заняття – подорожі, віртуальні тури та екскурсії. Для розвитку соціокультурної компетенції студентів доцільно використовувати також і спеціальну систему завдань (вправ):

- 1) культурознавчо-орієнтовні вправи, проекти, презентації, спрямовані на формування культурологічної обізнаності;
- 2) інтерпретаційні вправи, метою яких є культурологічний аналіз та культурологічна інтерпретація реалій життя, культури мови;
- 3) завдання, що передбачають порівняння рідної та іншої культури, а також аналіз автентичних іншомовних і рідномовних текстів спільної тематики.

Реалізація соціокультурного аспекту навчання сприяє кращому оволодінню українською мовою, підтримує стійкий інтерес до навчання, дає змогу ефективніше реалізувати стратегічну мету навчання української мови як іноземної – залучити студентів до продуктивної міжкультурної комунікації.

## Висновок

Сучасне розуміння свідомо-практичного методу у викладанні української мови як іноземної набуває виразного соціокультурного виміру. Поєднання комунікативної спрямованості з опануванням норм і правил мовленнєвої поведінки сприяє формуванню нового типу здобувача освіти – медіатора культур у ситуаціях міжкультурної взаємодії. Застосовувані методи зосереджують увагу на соціокультурних особливостях як рідної мови, так і мови, яку вивчають студенти. Упровадження соціокультурного компонента навчання підсилює ефективність оволодіння українською мовою, підтримує стійку мотивацію та забезпечує досягнення стратегічної мети навчання української мови як іноземної – залучення студентів до результативної міжкультурної комунікації. Соціокультурна компетентність виступає ключовим показником готовності особистості до міжкультурної взаємодії та є необхідною, інтегральною складовою процесу вивчення мови.

## References

- Armiiainform v efiri Natsionalnoho telemarafonu rozpovila pro neolohizmy viiny*, <https://youtu.be/qHZm0pUQUtC>
- Budziak A., *Ukraińskie leksykultury kulinarne w dydaktyce ukrainistycznej*, „Studia Ukrainica Posnaniensia”, 2024, z. XII/2, s. 17–31, <https://pressto.amu.edu.pl/index.php/sup/article/view/45811/37798>
- Kostrыtsia, N. *Linhvokulturolohichnyi pidkhid do vyvchennia ukrainskoi movy yak inozemnoi*, „Teoriia i praktyka vykladannia ukrainskoi movy yak inozemnoi”, 2017, vyp. 13, s. 44–49.

- Kotsura V., Potapenko O., Kuibida V., *Entsyklopedychnyi slovnyk symboliv kultury Ukrainy* (5th ed.), Korsun-Shevchenkivskiy: FOP Havryshenko V. M., 2015.
- Kremin T., *Zmitsnennia statusu ukrainskoi movy za kordonom – zavdannia ne lyshe derzhavy, a y kozhnoi ukrainskoi rodyny*, <https://mova-ombudsman.gov.ua/news/taras-kremin-zmitsnennia-statusu-ukrainskoi-movy-za-kordonom-zavdannia-ne-lyshe-derzhavy-a-i-kozhnoi-ukrainskoi-rodyny>
- Levchuk P., *Ukrainska proty rosiiskoi: movnyi front u polskykh shkolakh*, [https://lb.ua/blog/pavlo\\_levchuk/688660\\_ukrainska\\_proti\\_rosiiskoi\\_movniy.html](https://lb.ua/blog/pavlo_levchuk/688660_ukrainska_proti_rosiiskoi_movniy.html)
- Matsko L., *Ukrainska mova v osvithnomu prostori: navch. posibnyk dlia studentiv-filolohiv OQR „mahistr”*, Kyiv: Vyd-vo NPU im. M.P. Drahomanova, 2009.
- Mozhlyvosti dlia ukrainskykh uchniv u Polshchi: vyvchennia ukrainskoi yak druhoi inozemnoi movy ta dodatkovi zaniattia, <https://mon.gov.ua/news/mozhlyvosti-dlia-ukrainskykh-uchniv-u-polshchi-vyvchennia-ukrainskoi-iak-druhoi-inozemnoi-movy-ta-dodatkovi-zaniattia>
- Ostapenko I., *Polskyi brend vypustyv kolektiiu odiahu za motyvamy kartyn Marii Prymachenko*, <https://share.google/OoeR2MbZJDbVaKe3m>
- Paziak M., *Pryslivia ta prykazky. Pryroda, hospodarska diialnist liudyny*, Kyiv: Naukova dumka, 1989.
- Rudyk M., *Ukraińska tematyka w polskich mediach w czasie wojny rosyjsko-ukraińskiej*, „Studia Ukrainica Posnaniensia”, 2024, z. XII/2, s. 173–188, <https://pressto.amu.edu.pl/index.php/sup/article/view/45826/37810>
- Sariieva A., *Formuvannia sotsiokulturnoi kompetentsii u studentiv VNZ*, <https://kamts1.kpi.ua/sites/default/files/files/zbirnyk.pdf>
- Tymoshuk S., *Szczegóły tłumaczenia polskich frazeologizmów na język ukraiński w powieści „Krzyżacy” Henryka Sienkiewicza*, <https://ukrpolnauka.wordpress.com/2019/02/18/szczegoly-tlumaczenia-polskich-frazeologizmov-na-jezyk-ukrainski-w-powieści-krzyzacy-henryka-sienkiewicza/>
- Ukrainskyi element „Kultura pryhotuvannia Ukrainskoho Borshchu” vkluchyly do Spysku nematerialnoi kulturnoi spadshchyny UNESCO*, <https://poland.mfa.gov.ua/news/ukrayinskij-element-kultura-prigotuvannya-ukrayinskogo-borshchu-vklyuchili-do-spysku-nematerialnoyi-kulturnoyi-spadshchini-yunesko>
- Vyvchennia ukrainskoi stalo svitovym trendom na „Duolingo”*, <https://poltavawave.com.ua/p/vivchennia-ukrayinskoyi-stalo-svitovim-trendom-na-duolingo-725241>